

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหาการเลือกตัวอย่าง

ความหมายของการเลือกตัวอย่าง

การเลือกตัวอย่าง หมายถึงการเลือกรายการมาส่วนหนึ่งเพื่อทำการตรวจสอบ และใช้ผลจากตัวอย่างสรุปเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลทั้งหมดซึ่งไม่ได้ตรวจสอบ เทคนิคการเลือกตัวอย่างถูกนำมาใช้เนื่องจากประชากรมีขนาดใหญ่เกินกว่าที่จะทำการตรวจสอบโดยละเอียด โดยใช้เวลาและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสม การเลือกตัวอย่างนั้นจะมีความเสี่ยงซึ่งเกิดจากการตรวจสอบข้อมูลบางส่วน เพราะลักษณะที่แท้จริงของประชากรอาจจะแตกต่างไปจากตัวอย่างซึ่งเลือกมา การที่ต้องยอมรับความเสี่ยงดังกล่าวก็เนื่องจากปัจจัยเรื่องเวลาและค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตาม บางสถานการณ์อาจจะทำให้ไม่อาจยอมรับความเสี่ยงเช่นนั้นได้ ทางเลือกคือการตรวจสอบโดยละเอียด หรือ 100 % ซึ่งแน่นอนว่าจะช่วยขจัดความเสี่ยงดังกล่าว แต่เราก็ยังมีความไม่แน่นอนอีกชนิดหนึ่ง คือ ความผิดพลาดอันเกิดจากการตรวจสอบ เนื่องจากรายการที่ตรวจสอบมีมาก ความผิดพลาดเพราะความเลินเล่อ หมกความสนใจ อาจเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังอาจมีการตัดสินใจผิดพลาดของผู้สอบบัญชีเมื่อพบข้อผิดพลาดแล้วไม่ทำการสอบสวนเพิ่มเติม เพราะคิดว่าไม่สำคัญ แต่เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้นไม่เกิดขึ้นบ่อย การเลือกตัวอย่างจึงสามารถนำมาใช้ได้ภายใต้มาตรฐานการสอบบัญชีซึ่งรับรองโดยทั่วไป การเลือกตัวอย่างมีความหมายแตกต่างจากการทดสอบ การทดสอบมีความหมายกว้างขวางกว่า และมีความหมายในทางที่เกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบที่ใช้ตัวอย่าง เช่น การเลือกใบกำกับสินค้าขายมาทำการทดสอบเกี่ยวกับราคา การคำนวณและเปรียบเทียบกับรายงานการส่งสินค้า ถือเป็น การทดสอบอย่างหนึ่ง การเลือกตัวอย่างหมายถึงการกำหนดจำนวนใบกำกับสินค้าขายที่จะทำการทดสอบ และวิธีการเลือกตัวอย่างเป็นต้น การเลือกตัวอย่างอาจถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการทดสอบ

ปัญหาของการเลือกตัวอย่าง

การเลือกตัวอย่างหมายถึง การเลือกรายการมาเพียงส่วนหนึ่ง เพื่อทำการตรวจสอบและใช้อ้างอิงประชากรทั้งหมด ปัญหาซึ่งต้องพิจารณาเมื่อมีการเลือกตัวอย่าง คือ

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการทดสอบ
2. การกำหนดขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสม
3. วิธีการเลือกตัวอย่าง
4. การประเมินผลจากตัวอย่าง

ปัญหาคงกล่าวมีความสำคัญซึ่งผู้สอบบัญชีต้องให้ความสนใจ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการทดสอบเป็นสิ่งจำเป็นซึ่งจะต้องระบุให้ชัดเจนและแน่นอน เพื่อประโยชน์ในการกำหนดประชากร และการวัดผล เช่น วัตถุประสงค์ของการขอคำรับรองยืนยันยอดลูกหนี้ก็เพื่อประมาณยอดคงเหลือของบัญชีลูกหนี้ที่ถูกต้อง หรือวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งของการตรวจสอบบัญชีสินค้าคงคลัง ก็เพื่อประมาณมูลค่าของสินค้าคงคลัง เพื่อจะความีข้อผิดพลาดที่สำคัญหรือไม่ เป็นต้น ปัญหาขั้นต่อไป คือการกำหนดขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ คือ การให้ได้มาซึ่งหลักฐานซึ่งเพียงพอและใช้ได้ อันจะใช้เป็นพื้นฐานของการออกความเห็นเกี่ยวกับรายการที่ตรวจสอบ ขนาดของตัวอย่างเท่าใดจึงจะเพียงพอ และทำให้ผู้สอบบัญชีมั่นใจได้ว่าไม่มีข้อผิดพลาดอย่างสำคัญเกิดขึ้นสำหรับส่วนที่มีได้เลือกมาตรวจสอบ เมื่อกำหนดขนาดของตัวอย่างแล้วจะต้องทำการเลือกตัวอย่าง จะเลือกตัวอย่างโดยวิธีใดจึงจะทำให้ตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ในขั้นสุดท้าย เมื่อตัวอย่างได้ถูกเลือกมาตรวจสอบแล้ว จะต้องมีการสรุปผลเพื่ออ้างถึงประชากร ซึ่งตัวอย่างได้ถูกเลือกมา ผู้สอบบัญชีจะมั่นใจในผลจากตัวอย่างได้มากน้อยเพียงใด และถ้าหากว่ามีข้อผิดพลาดซึ่งเกิดจากการใช้ตัวอย่าง จะวัดค่านี้ได้หรือไม่อย่างไร

การเลือกตัวอย่างแบบใช้วิธีการสุ่ม

งบการเงินเป็นผลสุดท้ายจากขบวนการทางบัญชี ขั้นตอนของวิธีการบัญชีประกอบไปด้วย การรวบรวมรายการที่เกิดขึ้นเพื่อสรุปแยกตามประเภท ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่ตรวจสอบ

วิเคราะห์ทางการเงินนั้นมีความถูกต้องตามควรหรือไม่ เนื่องจากปริมาณของรายการ และรายละเอียดประกอบยอดคงเหลือมีมาก ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ 100 % จึง จำเป็นที่จะต้องเลือกรายการเพียงบางส่วนเพื่อตรวจสอบ เพราะมีข้อจำกัดเรื่องเวลาและ ค่าใช้จ่าย ผลจากตัวอย่างจะใช้อ้างถึงประชากรซึ่งตัวอย่างถูกเลือกมา ปัญหาเกี่ยวกับการ เลือกตัวอย่างจะเกิดขึ้นดังใดกล่าวไว้ข้างต้น การเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่ม เป็นวิธีการเลือกตัวอย่างซึ่งใช้กันมานาน การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาของการเลือกตัวอย่าง นั้น ขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์ และทัศนคติของผู้สอบบัญชีแต่ละคนซึ่งแตกต่างกัน ลักษณะ สำคัญของการเลือกตัวอย่างแบบใช้วิธีการสุ่ม อาจสรุปได้ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการทดสอบ วัตถุประสงค์ในการทดสอบมักจะ กำหนดไว้อย่างคลุมเครือ เช่นการทดสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในเพื่อหาว่ามีข้อผิดพลาด ซึ่งเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในเพียงใด เช่นในการจ่ายเงินเป็นต้น ตัวอย่างที่เลือกมาจะใช้สำหรับหลายวัตถุประสงค์ เช่นเพื่อจะดูว่าการซื้อทุกรายการมีการ อนุมัติโดยถูกต้องหรือไม่ มีหลักฐานเปรียบเทียบระหว่างรายงานการรับสินค้ากับใบกำกับ สินค้าจากเจ้าหน้าที่และใบสั่งซื้อหรือไม่ มีหลักฐานการทดสอบการคำนวณบวกเลขในใบกำกับ สินค้าหรือไม่ โดยปกติผู้สอบบัญชีมักจะตั้งวัตถุประสงค์เหล่านี้ไว้ในใจ บางครั้งก็เกิดการ หลงลืมในเวลาที่ทำกรตรวจสอบจริง ๆ ว่าต้องทำการทดสอบอะไรบ้าง ปัญหาคือ การ วัตถุประสงค์มีความสับสน การประเมินผลเป็นไปโดยยาก เพราะข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นมีความสำคัญ ที่แตกต่างกัน เช่นข้อผิดพลาดเนื่องจากไม่มีการอนุมัติการซื้อโดยถูกต้อง จะมีความสำคัญ มากกว่าการไม่มีหลักฐานการทดสอบการคำนวณ และบวกเลขในใบกำกับสินค้า

2. การเลือกขนาดของตัวอย่าง ขนาดของตัวอย่างมักจะกำหนดเป็นอัตราคงที่ ต่อประชากรทั้งหมด เช่นการตรวจสอบยอดคงเหลือบัญชีเจ้าหน้าที่กับใบกำกับสินค้าขายของ เจ้าหน้าที่ประมาณมูลค่า 60-70 % ของยอดคงเหลือในบัญชีเจ้าหน้าที่ทั้งหมด การทดสอบว่าเงิน สดที่ได้รับมีการนำฝากธนาคารทุกวันหรือไม่ อาจจะเลือกรายการในสมุดเงินสกรับ สำหรับ ระยะเวลา 2 เดือน โดยอาจเลือกรายการในแต่ละเดือนเพียง 25 % ของรายการทั้งหมด นอกจากนั้น ขนาดของตัวอย่างจะถูกกำหนดขึ้นโดยค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ ความเห็นของ ผู้สอบบัญชีแต่ละคนและอัตราซึ่งใช้กันโดยทั่วไป

สำนักงานตรวจสอบบางแห่งกำหนดนโยบายเกี่ยวกับขนาดของตัวอย่าง ตามประเภทของกิจการและลักษณะของรายการ โดยจัดแบ่งกิจการออกตามลักษณะ ความมีประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน ปริมาณการทดสอบดังกล่าวถือเป็นแนวทางเท่านั้น ในการทดสอบที่แท้จริง ขนาดของตัวอย่างอาจจะมากหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ ขึ้นอยู่กับ วิจารณ์ญาณของผู้สอบบัญชี มีข้อดีบางประการ เกี่ยวกับการกำหนดขนาดตัวอย่างในลักษณะข้างต้น กล่าวคือจะลดเวลาที่ต้องใช้ในการกำหนดขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม เนื่องจากขนาดของตัวอย่างที่กำหนดเป็นแนวทางนั้น เกิดจากประสบการณ์ในอดีตซึ่งสะสมกันมานาน ผู้สอบบัญชีเพียงแต่อธิบายเพิ่มเติมว่าขนาดของตัวอย่างที่มากหรือน้อยกว่าที่กำหนดนั้นเกิดจากอะไร ข้อเสียคือ ผู้ปฏิบัติงานส่วนมากมักจะถือว่า ขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้เป็นแนวทางนั้นเป็นขนาดที่เหมาะสมโดยไม่พิจารณาสถานการณ์ซึ่งเกี่ยวข้อง

3. การเลือกตัวอย่าง วิธีการเลือกตัวอย่างที่นิยมกันคือ การเลือกรายการซึ่งมีมูลค่าสูง รายการที่มีลักษณะผิดปกติ รายการซึ่งมีแนวโน้มที่จะเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย และการเลือกเป็นกลุ่ม (Block) การที่ผู้สอบบัญชีเลือกรายการที่มีมูลค่าสูงนั้นก็เนื่องจาก เพื่อป้องกันการเกิดข้อผิดพลาดที่สำคัญสำหรับรายการซึ่งไม่ได้ตรวจสอบ การเลือกรายการเป็นกลุ่ม เช่น เลือกบัญชีลูกหนี้ที่มีมูลค่าสูงทุกบัญชี จากนั้นเลือกบัญชีลูกหนี้เป็นกลุ่มตามตัวอักษร ตั้งแต่ ก-จ หรือการเลือกใบกำกับสินค้าขาย จำนวน 25 ใบติดต่อกันมาตรวจสอบ การเลือกเป็นกลุ่มทำให้มีความสะดวก อีกทั้งประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ตัวอย่างการเลือกรายการที่ผิดปกติ เช่นการขอคำรับรองยืนยันยอดลูกหนี้ ผู้สอบบัญชีจะคลุมถึงบัญชีลูกหนี้ซึ่งมียอดเครดิตด้วยเป็นต้น บัญชีลูกหนี้ซึ่งค้างชำระมาเป็นเวลานานก็จะได้รับความสนใจเช่นกัน เพราะนอกจากผู้สอบบัญชีจะสนใจว่าลูกหนี้ที่แสดงอยู่เป็นมูลค่าถูกต้องแล้ว ยังต้องการทราบว่าลูกหนี้นั้นจะเก็บเงินได้หรือไม่ ควรจะมีการสำรองหนี้สูญหรือไม่ จะเห็นได้ชัดว่ามีการปะปนวัตถุประสงค์ของการทดสอบเกี่ยวกับลูกหนี้ การขอคำรับรองยืนยันจากลูกหนี้นั้น โดยปกติก็เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของบัญชีลูกหนี้ และมีใช้เพื่อการตั้งสำรองหนี้สูญ ดังนั้นจึงอาจไม่จำเป็นต้องเลือกบัญชีซึ่งค้างชำระเป็นเวลานานสำหรับวัตถุประสงค์ดังกล่าว

4. การสรุปผลจากตัวอย่าง หลังจากเลือกตัวอย่างมาตรวจสอบแล้ว ผู้สอบบัญชี จะสรุปโดยปราศจากเงื่อนไขว่า ผลจากตัวอย่างจะเป็นอย่างไรเกี่ยวกับการตรวจสอบโดยละเอียดทั้ง 100 % จากตัวอย่างข้างต้นถ้าลูกหนี้ซึ่งตอบยืนยันยอดถูกต้องมีมูลค่า 80 % ของมูลค่ายอดคงเหลือซึ่งได้มีการส่งคำยืนยัน ผู้สอบบัญชีจะสรุปว่าถ้ามีการส่งคำยืนยันยอดถูกต้อง 100 % ลูกหนี้ซึ่งตอบยืนยันยอดถูกต้องจะเป็น 80 % เช่นเดียวกัน หรือการตรวจสอบเกี่ยวกับการจ่ายเงิน เพื่อหาอัตราผิดพลาดเกี่ยวกับการจ่ายเงิน ถ้าตัวอย่างที่เลือกมาคือใบสำคัญจ่ายจำนวน 100 ใบ จาก 2000 ใบ และอัตราข้อผิดพลาดที่พบจากตัวอย่างมี 2 ใบ ผลสรุปคือ อัตราผิดพลาดจะเป็น 2 % ถ้ามีการตรวจสอบโดยละเอียดทั้ง 2000 ใบ

ปัญหาของการเลือกตัวอย่างแบบใช้วิจารณญาณ

เรารายถึงลักษณะสำคัญของการเลือกตัวอย่างแบบใช้วิจารณญาณแล้ว ปัญหาหรือข้อบกพร่องของการเลือกตัวอย่างดังกล่าวอาจสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการเลือกตัวอย่างไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน (Subjective Basis)

การตัดสินใจของผู้สอบบัญชีในแต่ละสถานการณ์แตกต่างกันตามความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีแต่ละคน การตัดสินใจส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบ ทัศนคติของผู้สอบบัญชีแต่ละคน และบ่อยครั้งที่เกิดจากการเดาสุ่ม การแก้ปัญหาการเลือกตัวอย่าง ซึ่งประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ของการทดสอบ การเลือกขนาดของตัวอย่าง วิธีการเลือกตัวอย่าง เป็นไปอย่างไร้หลักเกณฑ์ทำให้เกิดความคลุมเครือ ไม่ชัดเจนและไม่สม่ำเสมอ

2. ขนาดของตัวอย่างอาจจะใหญ่หรือเล็กเกินไป เนื่องจากวิธีการเลือกตัวอย่างแบบใช้วิจารณญาณนั้นไม่น่าเชื่อถือ เพราะไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ผู้สอบบัญชีมีแนวโน้มที่จะเลือกตัวอย่างขนาดใหญ่เกินไป เพื่อป้องกันปัญหาเรื่องขนาดของตัวอย่างไม่เพียงพอ นอกจากนั้นขนาดของตัวอย่างที่กำหนดเป็นอัตราคงที่ต่อประชากรทั้งหมด จะทำให้ขนาดของตัวอย่างใหญ่เกินความต้องการ เมื่อใช้ขนาดของตัวอย่างซึ่งใหญ่เกินไป จะทำ

ให้ไม่เป็นการประหยัด ในกรณีที่มีปัญหาหรือข้อจำกัดในเรื่องเวลาและค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบก็มีแนวโน้มที่ขนาดของตัวอย่างจะมีขนาดเล็กเกินไป เป็นผลทำให้การทดสอบนั้นไม่มีความหมายหรือก่อให้เกิดความเข้าใจผิด ขนาดของตัวอย่างซึ่งไม่เพียงพอ นั้นเป็นผลเสียมาก เพราะให้ผลที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงและทำให้เข้าใจผิด การไม่ทำการทดสอบเลยอาจจะดีกว่าการทดสอบที่ให้ผลที่ผิดพลาด

3. การเลือกตัวอย่างทำให้ตัวอย่างที่ได้ไม่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร

กล่าวคือ ผู้สอบบัญชีมักจะเลือกรายการซึ่งผิดปกติ และอื่น ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว การเลือกตัวอย่างในลักษณะดังกล่าวทำให้เข้าใจกันว่า ผู้สอบบัญชีบางคนเป็นผู้มองโลกในแง่ร้าย และต้องการจับผิดหรือหาข้อบกพร่อง โดยที่ข้อบกพร่องนั้นมีขนาดเล็กขึ้นบ่อย ๆ ผลสรุปของผู้สอบบัญชีย่อมไม่ตรงกับสภาพข้อเท็จจริง นอกจากนั้นผู้สอบบัญชีบางคนอาจมีแนวโน้มที่จะเลือกตัวอย่างโดยพิจารณาความสะดวกเป็นสำคัญ พนักงานผู้ปฏิบัติงานสอบบัญชีบางคนหลีกเลี่ยงที่จะเลือกรายการซึ่งมีปัญหา เพราะไม่ต้องการเสียเวลาในการแก้ปัญหา นั้น ๆ

4. การวัดผลจากตัวอย่างไม่สามารถจะกระทำได้ การเลือกตัวอย่างโดยใช้

วิธีการสุ่มจะไม่มีผลวัดเกี่ยวกับความผิดพลาดจากการใช้ตัวอย่าง ในการเลือกตัวอย่างทุกกรณีจะสรุปว่าผลจากตัวอย่างและการตรวจสอบ 100 % จะเป็นอย่างเดียวกัน

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้มีการพิจารณาทางเลือกคือการนำการเลือกตัวอย่างแบบสถิติมาใช้กับการตรวจสอบ เทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบสถิติได้ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในค่านอุตสาหกรรม การตลาด การแพทย์ อันได้แก่การควบคุมคุณภาพของสินค้า การวิจัยตลาด เป็นต้น เป็นที่ยอมรับกันโดยกว้างขวางว่าวิธีการเลือกตัวอย่างแบบสถิติ น่าเชื่อถือ สามารถพิสูจน์ได้โดยหลักเกณฑ์ทางคณิตศาสตร์ ความสำเร็จอันดีจากการนำไปใช้ในแขนงวิชาต่าง ๆ ทำให้ผู้สอบบัญชีซึ่งใช้การเลือกตัวอย่างในการปฏิบัติงานอยู่เสมอให้ความสนใจเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของงานการตรวจสอบให้เป็นที่น่าเชื่อถือมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบสถิติก็ยังมีได้มีการนำมาใช้อย่างกว้างขวางโดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์ หรือวิธีการการเลือกตัวอย่างแบบสถิติ ผู้สอบบัญชีจำนวนมากปฏิเสธที่จะนำการเลือกตัวอย่างแบบสถิติมาใช้ เพราะเขาใจว่าเป็นเรื่องที่ยุงยากมากกว่าปกติ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เนื่องจากการเลือกตัวอย่างแบบสถิติยังมิได้มีการนำมาใช้กับงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย การนำการเลือกตัวอย่างแบบสถิติมาใช้ นั้นนับว่าเป็นเทคนิคซึ่งค่อนข้างใหม่มาก การศึกษาวิจัยอย่างจริงจังในเรื่องดังกล่าวยังมิได้มีการกระทำมาก่อน วิทยานิพนธ์นี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาให้ทราบถึงหลักเกณฑ์หรือวิธีการในการนำการเลือกตัวอย่างแบบสถิติมาใช้กับงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีว่าจะทำได้อย่างไร ตลอดจนเพื่อให้ทราบถึงปัญหาซึ่งอาจจะเกิดขึ้น เมื่อนำการเลือกตัวอย่างแบบสถิติมาใช้ การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจะทำได้อย่างไร

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาจะใช้ข้อมูลจากตำราต่าง ๆ ความเห็น ของนักบัญชีผู้มีชื่อเสียง ตลอดจนความเห็นจากสถาบันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของสหรัฐอเมริกา (The American Institute of Certified Public Accountant) ซึ่งมีชื่อย่อว่า AICPA การวิจัยที่มีผู้กระทำไปแล้วในต่างประเทศ คู่มือการปฏิบัติงานในสำนักงานซึ่งผู้เขียนปฏิบัติงานอยู่เป็นต้น นอกจากนี้จะศึกษาให้ทราบถึงหลักเกณฑ์หรือวิธีการในการนำการเลือกตัวอย่างแบบสถิติมาใช้แล้ว จะได้มีการทดลองนำมาใช้ในการปฏิบัติงานการตรวจสอบในด้านต่าง ๆ เช่น การทดสอบเกี่ยวกับการควบคุมภายใน คือการจัดทำใบกำกับสินค้าขาย และการบันทึกรายการขาย การทดสอบเกี่ยวกับสินค้าคงคลัง และการขอคำยืนยันยอดจากลูกหนี้ เป็นต้น

วิธีการศึกษาและวิจัย

ขั้นตอนของการศึกษาวิจัย จะเริ่มด้วยการศึกษาถึงวัตถุประสงค์และมาตรฐานการสอบบัญชี ปัญหาของการทดสอบซึ่งจะกล่าวถึงความหมายและความเป็นมาของการ

ทดสอบโดยสังเขป การเลือกตัวอย่างกับการทดสอบของผู้สอบบัญชี ตลอดจนความเป็นมาหลักเกณฑ์ และลักษณะสำคัญของการเลือกตัวอย่างแบบสถิติ หลังจากนั้นการศึกษาจะเป็นไปตามขั้นตอนของปัญหาการเลือกตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์การทดสอบ วิธีการเลือกตัวอย่าง การกำหนดขนาดของตัวอย่าง และการประเมินผลจากตัวอย่าง การศึกษาข้างต้นจะใช้ข้อมูลจากตำราต่าง ๆ ความเห็นของนักบัญชีที่มีชื่อเสียง และสถาบันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของสหรัฐอเมริกา เอกสารวิจัยที่มีผู้กระทำไว้แล้วเป็นต้น

เมื่อได้ศึกษาให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ของการนำการเลือกตัวอย่างแบบสถิติมาใช้ในการตรวจสอบแล้ว จะได้ทดลองนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่แท้จริงในทางปฏิบัติ ทั้งนี้โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานซึ่งผู้เขียนปฏิบัติงานอยู่ และประสบการณ์ในการตรวจสอบโดยตรงของผู้เขียน ในบทความสุดท้ายก็จะสรุปข้อได้เปรียบของการเลือกตัวอย่างแบบสถิติ ปัญหาของการเลือกตัวอย่างแบบสถิติ และข้อเสนอแนะในการแก้ไข

ปัญหา

ประโยชน์ซึ่งจะได้รับจากการศึกษา

อาจจะสรุปประโยชน์ซึ่งจะได้รับจากการศึกษาได้ดังนี้ คือ

1. ช่วยเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ของการเลือกตัวอย่างแบบสถิติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอบบัญชีโดยทั่วไป การที่ผู้สอบบัญชีมีความรู้ ความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์ของการเลือกตัวอย่างแบบสถิติ ย่อมเพิ่มโอกาสในการนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเท่ากับเป็นการปรับปรุงผลงานของผู้สอบบัญชีให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น เพราะได้ใช้วิธีการที่เชื่อถือได้ในการปฏิบัติงาน

2. ทำให้ทราบถึงปัญหาซึ่งเกิดจากการนำการเลือกตัวอย่างแบบสถิติมาใช้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอบบัญชีซึ่งสนใจจะนำการเลือกตัวอย่างแบบสถิติมาใช้ในการปฏิบัติงาน จะได้เปรียบเทียบข้อได้เปรียบและข้อจำกัดของการเลือกตัวอย่างแบบสถิติกับ

การเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่ม ทำให้สามารถตัดสินใจในการเลือกที่ดีที่สุด ในอนาคตอันไกลเชื่อว่าการเลือกตัวอย่างแบบสถิติจะมีบทบาทสำคัญมากขึ้น เพราะกิจการทั้งหลายมีการขยายขนาดให้ใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ ปริมาณข้อมูลซึ่งจะต้องตรวจสอบมีมาก ผู้สอบบัญชีย่อมต้องการการเลือกตัวอย่างที่มีหลักเกณฑ์แน่นอน และให้ผลที่เชื่อถือได้มากกว่าการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มซึ่งผู้สอบบัญชีใช้อยู่

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย